

I. Rámec riešenia krízových situácií

1. Aká je úloha Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií (SRB)?

SRB je orgánom pre riešenie krízových situácií v dôležitých bankách a iných cezhraničných skupinách v bankovej únii. Spolu s vnútroštátnymi orgánmi pre riešenie krízových situácií (NRA) tvorí jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií (SRM). NRA zohrávajú v bankovej únii kľúčovú úlohu.

Úlohou SRB je zabezpečiť riadne riešenie krízových situácií v zlyhávajúcich bankách s minimálnym vplyvom na reálnu ekonomiku a verejné financie zúčastnených členských štátov bankovej únie.

SRB je orgánom pre riešenie krízových situácií:

- ▶ v bankách, ktoré sa považujú za významné alebo v prípade ktorých Európska centrálna banka (ECB) rozhodla o priamom uplatnení všetkých relevantných právomocí v oblasti dohľadu, a
- ▶ v ďalších cezhraničných skupinách, v rámci ktorých sú materská a minimálne jedna dcérska banka zriadené v dvoch rôznych zúčastnených členských štátoch bankovej únie.

Počet bánk, na ktoré sa vzťahuje priama právomoc SRB, sa bude časom meniť, keďže sa zakladajú nové banky a niektoré existujúce odchádzajú z trhu. Zoznam bánk, na ktoré sa vzťahuje priama právomoc SRB, je uverejnený na webovom sídle SRB.

2. Čo je jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií?

SRM zodpovedá za riešenie krízových situácií všetkých bánk v zúčastnených členských štátoch bankovej únie.

Jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií (SRM) tvorí spolu s jednotným mechanizmom dohľadu (SSM) jeden z pilierov bankovej únie. V jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (SRM) sa centralizovanou rozhodovacou právomocou v oblasti riešenia krízových situácií poveruje Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB), ktorej právomoci vyplývajú zo smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk (smernica 2014/59/EÚ – BRRD) a z nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (nariadenie č. 806/2014 – SRMR).

3. Čo je smernica BRRD?

Cieľom smernice BRRD je riadne riešenie krízových situácií v zlyhávajúcich bankách bez narušenia finančného systému alebo reálnej ekonomiky pri minimalizovaní nákladov pre daňovníkov.

Smernicou BRRD sa vo všeobecnosti regulujú štyri kľúčové prvky: i) plánovanie ozdravenia a riešenia krízových situácií; ii) opatrenie včasnej intervencie vykonávané orgánom dohľadu; iii) uplatňovanie nástrojov riešenia krízových situácií a právomocí v tejto oblasti v prípade skutočného zlyhania banky a nakoniec iv) spolupráca a koordinácia medzi vnútroštátnymi orgánmi.

4. Čo je nariadenie o SRM? Aký je jeho vzťah k jednotnému mechanizmu dohľadu (SSM)?

Nariadenie o SRM bolo prijaté v júli 2014 s cieľom vytvoriť integrovaný rozhodovací rámec na riešenie krízových situácií v bankovej únii ako doplnok k SSM, nástroju na presadzovanie podobného cieľa v oblasti dohľadu. SRB úzko spolupracuje s orgánmi pre riešenie krízových situácií.

NRA sú orgány zúčastnených členských štátov bankovej únie pre riešenie krízových situácií. Sú splnomocnené vykonávať programy riešenia krízových situácií, ktoré prijíma SRB.

SRB a NRA úzko spolupracujú so SSM, Európskou komisiou (EK), Radou Európskej únie, Európskym parlamentom a ďalšími európskymi a medzinárodnými orgánmi.

5. Aká je úloha orgánov pre riešenie krízových situácií v SRM?

Orgány pre riešenie krízových situácií sú priamo zodpovedné za všetky banky, na ktoré sa nevzťahuje priama právomoc SRB. Ak je však potrebné zabezpečiť jednotné uplatňovanie právnych noriem riešenia krízových situácií, SRB môže rozhodnúť, alebo NRA môže požiadať SRB, aby rozhodla o tom, že všetky svoje právomoci priamo uplatní na zlyhávajúce banky, ktoré boli pôvodne v právomoci NRA.

V nariadení o SRM sa stanovuje, že SRB zodpovedá za účinné a konzistentné fungovanie SRM. SRB môže vydávať pre NRA všeobecné pokyny, ale aj varovania, ak sa domnieva, že rozhodnutie, ktoré má NRA v úmysle prijať, nie je v súlade s nariadením o SRM alebo so všeobecnými pokynmi SRB.

Okrem toho, ak sa v rámci opatrenia na riešenie krízovej situácie požaduje využitie jednotného fondu na riešenie krízových situácií (SRF), SRB zodpovedá aj za prijatie programu riešenia krízových situácií v danej banke.

NRA majú tiež dôležitú úlohu pri riadení SRM. Ak banka, na ktorú sa vzťahuje právomoc SRB, spĺňa podmienky na riešenie krízových situácií, tzv. rozšírené výkonné zasadnutie SRB, na ktorom sú zastúpené SRB a príslušné NRA, prijme program riešenia krízových situácií a príslušné NRA ho budú vykonávať.

6. Čo je riešenie krízových situácií bánk?

Riešenie krízových situácií spočíva v reštrukturalizácii banky, ktorú vykoná orgán pre riešenie krízových situácií pomocou nástrojov riešenia krízových situácií s cieľom ochrániť verejné záujmy a zabezpečiť kontinuitu zásadných funkcií banky a jej finančnú stabilitu pri minimálnych nákladoch pre daňovníkov.

Banky poskytujú občanom, podnikom a všeobecne hospodárstvu dôležité služby a vzhľadom na zásadnú sprostredkovateľskú úlohu, ktorú banky v našich hospodárstvách zohrávajú, sa musia finančné ťažkosti bánk riadne, rýchlo a účinne vyriešiť, aby sa predišlo zbytočnému narušeniu

bankových činností a zvyšnej časti finančného systému a reálnej ekonomiky. Pre túto životne dôležitú úlohu, ktorú banky zohrávajú, a z dôvodu chýbajúcich účinných režimov riešenia krízových situácií orgány v minulosti často považovali za potrebné využívať na obnovovanie dôvery v bankový systém a zabraňovanie širším systémovým škodám peniaze daňovníkov.

Opatrenie na riešenie krízovej situácie sa musí prijať len v prípade, ak sa to považuje za nevyhnutné vo verejnom záujme a len ak by likvidácia banky v rámci bežného konkurzného konania nespĺňala v rovnakom rozsahu ciele riešenia krízových situácií vymedzené v smernici BRRD. Ak je to vo verejnom záujme potrebné, na intervenciu v zlyhávajúcej banke sa môžu využiť nástroje riešenia krízových situácií, aby sa zabezpečila kontinuita zásadných finančných a hospodárskych funkcií banky a minimalizoval sa vplyv zlyhania banky na hospodárstvo a finančný systém. Režimom riešenia krízových situácií sa zabezpečí, že straty budú znášať akcionári a veritelia banky, nie daňovníci.

Existujú štyri nástroje riešenia krízových situácií:

- ▶ **odpredaj obchodnej činnosti** – umožňuje úplné alebo čiastočné scudzenie aktív, záväzkov a/alebo akcií subjektu súkromnému kupujúcemu,
- ▶ **preklenovacia banka** – všetky aktíva, záväzky a/alebo akcie sa prevedú na kontrolovaný dočasný subjekt,
- ▶ **oddelenie aktív** – aktíva sa môžu previesť na subjekt pre správu aktív,
- ▶ **záchrana pomocou vnútorných zdrojov** – vlastné imanie a dlh sa môžu odpísať a konvertovať, čím sa bremeno preniesie na akcionárov a veriteľov banky, nie na verejnosť.

7. Aké podmienky musia byť splnené, aby sa mohli začať riešiť krízové situácie subjektu?

Riešenie krízových situácií banky sa uskutočňuje vtedy, ak orgány určia, že:

- ▶ banka zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá,
- ▶ neexistujú žiadne opatrenia dohľadu ani súkromného sektora, ktoré by mohli obnoviť životaschopnosť banky v primeranej lehote, a
- ▶ riešenie krízových situácií je potrebné vo verejnom záujme, t. j. ciele riešenia krízových situácií sa nedosiahnu v rovnakom rozsahu, ak by sa banka zlikvidovala v rámci bežného konkurzného konania.

8. Kto je zodpovedný stanoviť, či sú tieto podmienky splnené a aké sú dôsledky takéhoto záveru?

ECB (po porade so SRB) v bankovej únii stanovuje, či banka zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá. Aj SRB môže stanoviť, či banka zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá, ak o tomto svojom zámere informovala ECB a ECB do troch dní nezareagovala (článok 18 nariadenia o SRM).

SRB určuje, či neexistujú žiadne alternatívne opatrenia na zabránenie zlyhania a či je riešenie krízovej situácie vo verejnom záujme.

SRB je orgán poverený posudzovaním verejného záujmu. V prípade nesplnenia tejto požiadavky budú zlyhanie riešiť na vnútroštátnej úrovni orgány zodpovedné za vykonávanie bežného konkurzného konania.

9. Aký je rozdiel medzi riešením krízových situácií bánk a bežným konkurzným konaním?

Všeobecným cieľom režimu riešenia krízových situácií zo smernice BRRD je zabezpečiť rýchle riešenie krízových situácií banky s minimálnym rizikom pre jej finančnú stabilitu. Malo by sa to dosiahnuť bez negatívnych vplyvov na reálnu ekonomiku a využívania peňazí daňovníkov na stabilizáciu zlyhávajúcej banky (t. j. banka by sa mala zachraňovať pomocou vnútorných zdrojov, nie vonkajších). Ciele riešenia krízových situácií sú oveľa širšie než ciele bežného konkurzného konania, ktoré sa zvyčajne zameriava na záujmy veriteľov a maximalizáciu hodnoty konkurznej podstaty. Režim riešenia krízových situácií sa zameriava na zabezpečenie celkovej finančnej stability. V tejto súvislosti orgán pre riešenie krízových situácií ďalej zabezpečuje, aby nebol žiadny veriteľ znevýhodnený v dôsledku riešenia krízovej situácie namiesto konkurzného konania (test „neznevýhodnenia veriteľa“).

10. Sú bežné konkurzné konania bánk harmonizované na úrovni EÚ?

Konkurzné konania nie sú harmonizované na úrovni EÚ. Na vnútroštátnej úrovni sa stanovujú rôzne postupy a ciele.

11. Aké sú ciele riešenia krízových situácií bánk a na základe ktorých cieľov orgány pre riešenie krízových situácií posúdia, či je riešenie krízovej situácie vo verejnom záujme?

Pri uplatňovaní nástrojov riešenia krízových situácií a vykonávaní právomoci riešiť krízové situácie zohľadní SRB, a v prípade potreby NRA, ciele riešenia krízových situácií a vyberie nástroj (nástroje) riešenia krízových situácií a právomoc riešiť krízové situácie, ktoré sú na dosiahnutie cieľov riešenia krízových situácií najvhodnejšie.

V smernici BRRD a nariadení o SRM sa stanovujú tieto ciele riešenia krízových situácií:

- ▶ **zabezpečiť kontinuitu zásadných funkcií;** SRB určuje, či banka vykonáva zásadné funkcie, narušenie ktorých by mohlo mať nepriaznivý vplyv na reálnu ekonomiku a finančnú stabilitu. SRB v takom prípade určí opatrenie riešenia krízovej situácie a nástroj riešenia krízovej situácie schopné účinne ich zachovať,
- ▶ **predísť významnému nepriaznivému vplyvu na finančnú stabilitu,** najmä predchádzaním „nákaze“ vrátane jej rozšírenia na infraštruktúry trhov a udržaním trhovej disciplíny, Tento vplyv sa týka najmä situácie, ak je finančný systém narušený alebo hrozí jeho narušenie, čo môže viesť k finančným problémom, ktoré môžu ohroziť riadne fungovanie, efektívnosť a integritu vnútorného trhu alebo hospodárstva, alebo finančného systému jedného alebo viacerých členských štátov,
- ▶ **chrániť verejné zdroje** minimalizáciou závislosti od mimoriadnej verejnej finančnej podpory,
- ▶ **chrániť vkladateľov,** na ktorých sa vzťahuje smernica o systémoch ochrany vkladov, a investorov, na ktorých sa vzťahuje smernica o systémoch náhrad pre investorov,
- ▶ **chrániť finančné prostriedky klientov a ich aktíva.**

Pri presadzovaní cieľov riešenia krízových situácií sa bude SRB spolu s NRA usilovať minimalizovať náklady na riešenie krízových situácií a zabrániť znehodnoteniu, pokiaľ to nie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov riešenia krízovej situácie.

Tieto ciele riešenia krízových situácií sú rovnako dôležité a orgány pre riešenie krízových situácií ich musia vhodne vyvážiť v závislosti od povahy a okolností každého jednotlivého prípadu.

Orgán pre riešenie krízových situácií by mal v záujme vykonávania opatrení na riešenie krízových situácií preskúmať, či je navrhované opatrenie na riešenie krízových situácií pre danú banku lepšou voľbou v porovnaní s likvidáciou subjektu v rámci bežného konkurzného konania (článok 18 ods. 5 nariadenia o SMR, a tiež článok 32 ods. 5 smernice BRRD).

12. Aký je rozdiel medzi záchranou banky pomocou vnútorných zdrojov a záchranou pomocou vonkajších zdrojov?

Záchrana pomocou vonkajších zdrojov sa týka situácie, v ktorých iné osoby než akcionári a veritelia, napríklad vláda, zachraňujú spoločnosť (napríklad banku) tým, že do nej vkladajú peniaze s cieľom predísť negatívnym dôsledkom prípadného zlyhania spoločnosti pre finančný systém.

Záchrana pomocou vnútorných zdrojov sa na druhej strane využíva vtedy, ak musia akcionári a veritelia spoločnosti znášať bremeno vyplývajúce z odpísania časti ich dlhu alebo jeho konverzie na vlastné imanie. Tak sa vhodným spôsobom zabraňuje morálnemu hazardu a využívaniu peňazí daňovníkov.

Orgán pre riešenie krízových situácií zároveň zabezpečuje, aby nebol žiadny veriteľ znevýhodnený v dôsledku riešenia krízovej situácie namiesto konkurzného konania (test „neznevýhodnenia veriteľa“).

13. Aké sú všeobecné pravidlá upravujúce riešenia krízových situácií?

- ▶ akcionári inštitúcie musia znášať straty ako prví,
- ▶ s veriteľmi tej istej kategórie sa zaobchádza nestranným spôsobom (s výnimkou prípadov, ak je stanovené inak),
- ▶ žiadny veriteľ neutrpí vyššie straty než tie, ktoré by utrpel v prípade bežného konkurzného konania,
- ▶ veritelia inštitúcie znášajú straty po akcionároch v súlade s hierarchiou ich nárokov v rámci bežného konkurzného konania, pokiaľ nie je výslovne stanovené inak v nariadení o SRM/ smernici BRRD,
- ▶ manažment a vrcholový manažment inštitúcie sa musí vymeniť, s výnimkou prípadov, ak je ich zachovanie nevyhnutné na dosiahnutie cieľov riešenia krízovej situácie,
- ▶ fyzické a právnické osoby sa podľa vnútroštátneho práva považujú za občianskoprávne alebo trestnoprávne zodpovedné za ich podiel na zlyhaní inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši,
- ▶ kryté vklady sú chránené v plnej miere. Podľa smernice o systémoch ochrany vkladov je suma 100 000 € primeranou úrovňou ochrany a mala by sa zachovať. Vklady sú kryté na vkladateľa a na banku. To znamená, že hranica 100 000 € sa vzťahuje na celú súhrnnú účtovnú závierku v jednej banke. Vkladatelia musia byť informovaní o tom, že vklady uložené v rôznych bankách jednej bankovej skupiny nie sú kryté oddelene. Na všetky vklady jedného vkladateľa v rôznych bankách sa však vzťahuje samostatná ochrana.

14. Na základe akého rozhodovacieho procesu sa začnú riešiť krízové situácie subjektu?

Ak SRB určí, že banka spĺňa podmienky na riešenie krízových situácií, prijme program riešenia krízových situácií, v ktorom určí, ktoré nástroje riešenia krízových situácií sa použijú, a v prípade potreby aj to, či sa využije SRF.

Ak sa má v rámci opatrenia na riešenie krízovej situácie využiť SRF alebo poskytnúť štátna pomoc, program riešenia krízových situácií sa môže prijať až vtedy, keď Európska komisia (EK) prijme kladné alebo podmienené rozhodnutie o zlučiteľnosti takejto pomoci s vnútorným trhom. Na vypracovaní a prijímaní programov riešenia krízových situácií sa intenzívne podieľajú príslušné NRA.

Ak SRB prijme program riešenia krízových situácií, zašle ho EK. Program môže nadobudnúť účinnosť až vtedy, ak proti nemu EK alebo Rada Európskej únie (Rada) v lehote 24 hodín nevznesú námietky. Ak EK program schváli, nadobudne účinnosť. Ak však EK namieta proti určitým aspektom programu, SRB ho príslušne upraví. Potom sa program schváli a nadobudne účinnosť.

Alternatívne môže EK navrhnúť Rade Európskej únie, aby namietala z dôvodu, že program buď nie je vo verejnom záujme, alebo vyžaduje vecnú úpravu využitia SRF. Ak Rada Európskej únie proti programu namietala preto, že nie je vo verejnom záujme, banka sa zlikviduje v riadnom konaní v súlade s platným vnútroštátnym právom. Ak Rada Európskej únie schváli úpravu využitia SRF, SRB program príslušne upraví. Potom sa program schváli a nadobudne účinnosť. Ak Rada Európskej únie návrh EK zamietne, program nadobudne účinnosť vo svojej pôvodnej podobe.

Príslušné NRA prijímajú potrebné opatrenia na vykonanie programu riešenia krízových situácií. SRB bude monitorovať vykonávanie programu riešenia krízových situácií príslušnými NRA na vnútroštátnej úrovni, a ak NRA nedodrží program riešenia krízových situácií, SRB môže priamo banke, v ktorej sa riešia krízové situácie, adresovať vykonávací výnos.

15. Aké sú všeobecné právomoci SRB a NRA na vykonávanie nástrojov riešenia krízových situácií?

V článku 63 smernice BRRD sa stanovuje zoznam všeobecných právomocí, ktoré musia mať orgány pre riešenie krízových situácií, aby mohli pripraviť vykonávanie nástrojov riešenia krízových situácií. Minimálny súbor kľúčových právomocí podľa smernice BRRD tvoria tieto právomoci:

- ▶ prístup k informáciám na prípravu opatrení na riešenie krízových situácií,
- ▶ prevzatie kontroly nad bankou, ktorej krízová situácia sa rieši, vrátane právomoci vymeniť jej manažment;
- ▶ výkon práv a právomocí zverených akcionárom a riadiacemu orgánu;
- ▶ prevod akcií, práv, aktív alebo záväzkov,
- ▶ úpravu splatnosti oprávnených záväzkov, ich konverziu na akcie alebo zníženie výšky istiny,
- ▶ zrušenie alebo zníženie nominálnej hodnoty akcií alebo ďalších nástrojov vlastníctva.

16. Čo je jednotný fond na riešenie krízových situácií?

Mechanizmy financovania riešenia krízových situácií sa využívajú ako posledná možnosť, ak už straty znášajú vlastníci a veritelia. Osobitne na tento účel bol vytvorený SRF. Vlastníkom a správcom SRF je SRB. SRB môže využiť SRF iba na účely zabezpečenia účinného uplatňovania nástrojov riešenia krízových situácií a vykonávania právomoci riešiť krízové situácie. SRB môže využiť SRF na úhradu strát alebo na rekapitalizáciu subjektu, ak vlastníci alebo veritelia banky uhradili príspevok na absorpciu strát alebo rekapitalizáciu vo výške minimálne 8 % celkových záväzkov banky vrátane vlastných zdrojov. SRF tvoria národné zložky na prechodné obdobie ôsmich rokov, po ktorom sa bude v plnej miere využívať spoločne. Výška prostriedkov postupne narastá o príspevky, ktoré od bankového sektora na vnútroštátnej úrovni vyberajú NRA.

SRF má cieľovú úroveň vo výške 1 % sumy krytých vkladov všetkých úverových inštitúcií v rámci bankovej únie do 31. decembra 2023. Do júla 2016 sa vyzbierala celková suma vo výške 10,8 miliardy EUR vo forme príspevkov od takmer 4 000 inštitúcií. Cieľová veľkosť SRF je dynamická a mení sa so zmenou sumy krytých vkladov.

II. PLÁNOVANIE RIEŠENIA KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

Jednou z hlavných úloh SRB je vypracovať plán riešenia krízových situácií bánk s cieľom zabezpečiť riešiteľnosť krízových situácií. Účelom plánovania riešenia krízových situácií je:

- ▶ komplexne porozumieť bankám a ich zásadným funkciám,
- ▶ určiť a riešiť všetky prekážky, ktoré bránia riešiteľnosti krízových situácií bánk, a
- ▶ pripraviť sa na riešenie krízových situácií v prípade potreby.

Proces plánovania krízových situácií sa premieta do jednotlivých kapitol plánu riešenia krízových situácií:

A) STRATEGICKÁ ANALÝZA OBCHODNEJ ČINNOSTI

Prvým krokom je vypracovanie podrobného prehľadu banky. V prehľade sa opíše štruktúra banky, jej finančná situácia, obchodný model, zásadné funkcie, hlavné oblasti obchodnej činnosti, vnútorné a vonkajšie závislosti, ako aj kritické systémy a infraštruktúry.

B) UPREDNOSTŇOVANÁ STRATÉGIA RIEŠENIA KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

Ďalším krokom je posúdenie toho, či sa v prípade zlyhania banky ciele riešenia krízových situácií najlepšie dosiahnu likvidáciou banky v rámci bežného konkurzného konania alebo riešením jej krízových situácií. V prípade druhej možnosti sa vypracuje uprednostňovaná stratégia riešenia krízových situácií, ktorá bude obsahovať aj vhodné nástroje riešenia krízových situácií a právomoci.

C) FINANČNÁ A PREVÁDZKOVÁ KONTINUITA V RÁMCI RIEŠENIA KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

Po určení stratégie riešenia krízových situácií sa posúdia finančné a prevádzkové predpoklady na zabezpečenie kontinuity v rámci riešenia krízových situácií s cieľom dosiahnuť posúdenie cieľov riešenia krízových situácií.

D) INFORMAČNÝ A KOMUNIKAČNÝ PLÁN

V tomto kroku sa opíšu prevádzkové podmienky a postupy potrebné na to, aby sa mohli orgánom pre riešenie krízových situácií poskytnúť všetky potrebné informácie a podmienky týkajúce sa riadiacich informačných systémov, ktorými sa zabezpečia včasné, aktuálne a presné informácie, ako aj komunikačná stratégia a plán riešenia krízových situácií.

E) ZÁVER TÝKAJÚCI SA POSÚDENIA RIEŠITEĽNOSTI KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ BÁNK

V tomto kroku sa posúdi, či existujú prekážky, ktoré by bránili likvidácii banky v rámci bežného konkurzného konania alebo riešeniu jej krízových situácií. Ak likvidácia alebo riešenie nie sú možné, určia sa vhodné opatrenia na odstránenie týchto prekážok.

F) STANOVISKO BANKY K PLÁNU RIEŠENIA KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

Banka je oprávnená predložiť svoje stanovisko k plánu riešenia krízových situácií. Stanovisko banky tvorí súčasť plánu riešenia krízových situácií. Plán riešenia krízových situácií sa minimálne raz ročne a po každej podstatnej zmene týkajúcej sa banky preskúma a v prípade potreby aktualizuje.

Ďalšie informácie nájdete v dokumente Úvodné informácie SRB k plánovaniu riešenia krízových situácií.

III. NÁSTROJE RIEŠENIA KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

A) NÁSTROJ ZÁCHRANY POMOCOU VNÚTORNÝCH ZDROJOV

1. Čo je nástroj záchrany pomocou vnútorných zdrojov?

V rámci záchrany pomocou vnútorných zdrojov straty znášajú vlastníci a veritelia zlyhávajúcej banky. Nástroj záchrany pomocou vnútorných zdrojov dosahuje absorpciu strát buď konverziou záväzku na nástroj vlastného imania, ako napríklad akciu, alebo odpísaním výšky istiny záväzku.

Záchrana pomocou vnútorných zdrojov predstavuje kľúčový nástroj riešenia krízových situácií v európskom rámci riešenia krízových situácií. Umožňuje odpísanie dlhu banky voči veriteľom alebo jeho konverziu na vlastné imanie.

Ak sa zohľadnia straty, ktoré by utrpeli akcionári a veritelia, keby sa na banku uplatnilo bežné konkurzné konanie, záchranou pomocou vnútorných zdrojov sa znižuje hodnota a výška záväzkov zlyhávajúcej banky. Tým sa zabráňuje tomu, aby boli daňovníci nútení poskytnúť finančné prostriedky na pokrytie strát a rekapitalizáciu banky.

Nástroj záchrany pomocou vnútorných zdrojov sa môže využiť na:

- ▶ rekapitalizáciu inštitúcie, ktorá spĺňa podmienky na riešenie krízových situácií v rozsahu, ktorý je dostatočný na obnovenie jej schopnosti plniť podmienky na udelenie povolenia a pokračovať vo vykonávaní povolených činností, ako aj udržanie dôvery trhu v inštitúciu, alebo
- ▶ konverziu na vlastné imanie alebo zníženie výšky istiny nárokov alebo dlhových nástrojov, ktoré sa prevedú na preklenováciu inštitúcie (s cieľom poskytnúť preklenovacej inštitúcii kapitál) alebo sa prevedú v rámci nástroja odpredaja obchodnej činnosti alebo nástroja oddelenia aktív.

Rozsah nástroja záchrany pomocou vnútorných zdrojov

V nariadení o SRM/smernici BRRD sa stanovuje, že nástroj záchrany pomocou vnútorných zdrojov sa môže uplatňovať na všetky záväzky, ktoré nie sú výslovne vylúčené z rozsahu pôsobnosti záchrany pomocou vnútorných zdrojov. Je určený na kryté vklady, t. j. vklady do výšky, na ktorú sa vzťahuje systém ochrany vkladov. Z tohto dôvodu sú kryté vklady pri riešení krízových situácií bezpečné.

Tieto záväzky sú výslovne vylúčené:

- ▶ kryté vklady, záväzky v súvislosti s držbou aktív alebo peňazí klienta, v prípade ktorých je klient chránený platným konkurzným právom,

- ▶ záväzky vyplývajúce z fiduciárneho vzťahu, v ktorom je príjemca chránený platným právom,
- ▶ záväzky voči ďalším finančným inštitúciám (mimo skupiny inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši) s pôvodnou splatnosťou do siedmich dní,
- ▶ záväzky so zostávajúcou splatnosťou do siedmich dní voči platobným systémom alebo systémom vyrovnania transakcií s cennými papiermi alebo ich účastníkom,
- ▶ odmeny alebo dávky pre zamestnancov (iné než pohyblivá zložka odmeňovania),
- ▶ záväzky voči komerčným alebo obchodným veriteľom súvisiace s poskytovaním kritických tovarov alebo služieb,
- ▶ záväzky voči daňovému úradu a sociálnej poisťovni, ktoré sa uprednostňujú zo zákona,
- ▶ záväzky týkajúce sa príspevkov do systémov ochrany vkladov, a
- ▶ záväzky v rozsahu, v akom sú zabezpečené, vrátane krytých dlhopisov a záväzky zabezpečovacieho nástroja emitenta krytých dlhopisov.

Okrem uvedeného zoznamu vylúčených záväzkov sa v nariadení o SRM/smernici BRRD uvádza aj to, že orgán pre riešenie krízových situácií môže vo výnimočných prípadoch celkom alebo čiastočne vylúčiť zo záchrany pomocou vnútorných zdrojov niektoré záväzky, ak:

- ▶ nie je možné zachrániť záväzok pomocou vnútorných zdrojov v primeranej lehote, alebo
- ▶ je vylúčenie potrebné a primerané na dosiahnutie kontinuity zásadných funkcií a hlavných oblastí obchodných činností, alebo
- ▶ je vylúčenie potrebné a primerané na to, aby sa nerozšírila „nákaza“, ktorá by narušila fungovanie finančných trhov, a to najmä pokiaľ ide o vklady jednotlivcov, mikropodnikov a malých a stredných podnikov, alebo
- ▶ záchrana záväzku pomocou vnútorných zdrojov by spôsobila iným veriteľom vyššie straty než v prípade, ak by sa záväzok nezachraňoval.

B) NÁSTROJ ODPREDAJA OBCHODNEJ ČINNOSTI

1. Čo je nástroj odpredaja obchodnej činnosti?

Nástroj odpredaja obchodnej činnosti umožňuje orgánom pre riešenie krízových situácií predat inštitúciu (alebo časti jej obchodnej činnosti) jednému alebo viacerým kupujúcim bez súhlasu akcionárov. Orgán pre riešenie krízových situácií má právomoc previesť akcie alebo iné nástroje vlastníctva emitované inštitúciou, ktorej krízová situácia sa rieši, ako aj všetky alebo akékoľvek aktíva, práva alebo záväzky inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, na kupujúceho, ktorým nie je preklenovacia inštitúcia. Nástroj odpredaja obchodnej činnosti sa môže uplatniť jednotlivo alebo v kombinácii s inými nástrojmi. Všetky nástroje riešenia krízových situácií sa musia využívať tak, aby sa podporovali ciele riešenia krízových situácií.

2. Čo sa stane so zostávajúcim subjektom v prípade čiastočného odpredaja obchodnej činnosti?

Ak sa na prevod častí aktív, práv a záväzkov použije nástroj odpredaja obchodnej činnosti, zvyškový subjekt sa zlikviduje v rámci bežného konkurzného konania. Toto konanie by sa malo ukončiť v primeranej lehote.

C) NÁSTROJ PREKLENOVACEJ INŠTITÚCIE

1. Čo je nástroj preklenovacej inštitúcie?

Cieľom nástroja preklenovacej inštitúcie je vytvorenie banky, s ktorou možno nakladať (a tým zachovať zásadné funkcie banky v úpadku) a jej oddelenie od zvyškovej časti banky. Nástroj preklenovacej inštitúcie je možné uplatniť s cieľom zachovať zásadné funkcie banky v priebehu hľadania tretej strany ako kupujúceho.

Nástroj umožňuje prevod i) nástrojov vlastníctva emitovaných jednou alebo viacerými inštitúciami, ktorých krízová situácia sa rieši alebo ii) všetkých alebo akýchkoľvek aktív, práv alebo záväzkov jednej alebo viacerých inštitúcií, ktorých krízová situácia sa rieši, na preklenovaciu inštitúciu.

Vytvorí sa dočasná preklenovacia inštitúcia (známa aj ako preklenovacia banka), ktorá bude najviac dva roky zachovávať zásadné funkcie, aby sa mohol uskutočniť odpredaj celej inštitúcie alebo jej časti súkromnému kupujúcemu. Zvyšková časť banky, ktorá sa nepredala, sa potom riadne zlikviduje.

2. Kto bude vlastníkom preklenovacej inštitúcie?

Preklenovaciu inštitúciu úplne alebo čiastočne vlastní jeden alebo viaceré verejné orgány a kontroluje ju orgán pre riešenie krízových situácií.

D) NÁSTROJ ODDELENIA AKTÍV – SUBJEKT PRE SPRÁVU AKTÍV

1. Čo je nástroj oddelenia aktív?

Nástroj oddelenia aktív sa využíva na prevod aktív a záväzkov na oddelený subjekt pre správu aktív. Vytvára sa ako dočasný nástroj na prijatie aktív, práv a záväzkov jednej alebo viacerých inštitúcií, ktorých krízová situácia sa rieši, alebo preklenovacej inštitúcie. Spravuje ich subjekt pre správu aktív s cieľom maximalizovať ich hodnotu pre prípadný predaj alebo riadnu postupnú likvidáciu.

Nástroj oddelenia aktív sa musí vždy uplatňovať spolu s ďalším nástrojom riešenia krízových situácií (odpredaj obchodnej činnosti, preklenovacia inštitúcia a/alebo záchrana pomocou vnútorných zdrojov).

2. Kto bude vlastníkom nového subjektu pre správu aktív?

Subjekt pre správu aktív úplne alebo čiastočne vlastní jeden alebo viaceré verejné orgány, ktoré môžu zahŕňať orgán pre riešenie krízových situácií alebo mechanizmy financovania riešenia krízových situácií.

V súlade so všeobecnými právomocami riešiť krízové situácie, ktoré má orgán pre riešenie krízových situácií pri preberaní práv akcionárov, sa môže prevod uskutočniť bez súhlasu akcionárov inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, alebo akejkoľvek tretej strany, a bez dodržania akýchkoľvek procedurálnych požiadaviek vyplývajúcich z práva obchodných spoločností alebo práva zabezpečenia.

Činnosť subjektu pre správu aktív by mal riadiť orgán pre riešenie krízových situácií podľa týchto ustanovení: i) orgán pre riešenie krízových situácií schvaľuje obsah zakladajúcich dokumentov subjektu pre správu aktív; ii) orgán pre riešenie krízových situácií buď vymenuje, alebo schváli riadiaci orgán subjektu pre správu aktív; iii) orgán pre riešenie krízových situácií schvaľuje odmeny

členov riadiaceho orgánu a určuje ich náležité zodpovednosti; a iv) orgán pre riešenie krízových situácií schvaľuje stratégiu a rizikový profil subjektu pre správu aktív.

3. Ktoré druhy aktív sa prevedú na subjekt pre správu aktív?

V článku 42 ods. 5 smernice BRRD sa uvádza, že orgán pre riešenie krízových situácií môže využiť právomoc oddeliť aktíva na prevod aktív, práv a záväzkov iba v niektorom z týchto troch scenárov:

1. Trh pre tieto aktíva je takej povahy, že ich likvidácia v rámci bežného konkurzného konania by mohla mať nepriaznivý účinok na jeden alebo viaceré finančné trhy.
2. Prevod je potrebný na zabezpečenie riadneho fungovania inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, alebo preklenovacej inštitúcie.
3. Prevod je potrebný na maximalizáciu výnosov z likvidácie.

4. Ako sa bude financovať subjekt pre správu aktív?

Štruktúra financovania subjektu pre správu aktív bude závisieť od hodnoty a vlastností prevádzaných aktív. V prípade kombinácie s nástrojom záchrany pomocou vnútorných zdrojov sa musí zohľadniť obozretný odhad kapitálových potrieb subjektu pre správu aktív. Každá protihodnota vyplatená subjektom pre správu aktív za aktíva, práva alebo záväzky prevedené priamo z inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, sa môže vyplatiť vo forme dlhu emitovaného subjektom pre správu aktív.